

Datum
2023-09-12

Adress
Lugna gatan 82

Diarienummer
FSKF-2022-15792

Yttrande

Till
Malmö Stadsrevision

Remiss angående granskning av språkutveckling i förskolan SR-2022-20

Förskolenämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Detta yttrande är en uppföljning av stadsrevisionens granskning av språkutveckling i förskolan 2022. I yttranden beskrivs vilka insatser som genomförts sedan granskningen. De huvudsakliga insatserna innebär förutsättningar för att ta del av Skolverkets insatser för att förbättra kunskaperna i det svenska språket hos personal i förskolan samt att främja utvecklingen av språkutvecklande arbetsplatser med förstärkning av lärare i svenska som andra språk.

Yttrande

Malmö stadsrevision granskade under 2022 förskolenämndens arbete med språkutveckling i förskolan. Stadsrevisionens sammanfattande bedömning var att arbetet i huvudsak bedrivs enligt kommunfullmäktiges intentioner, läroplanen för förskolan och övriga gällande regelverk. Utifrån granskningens resultat och bedömningar rekommenderade stadsrevisionen att förskolenämnden utvecklar och intensifierar arbetet med att stärka språkkunskaperna i svenska hos förskolepersonal i de socioekonomiskt mest utsatta områdena i enlighet med kommunfullmäktiges budget.

Förskolenämnden beslutade den 21 november 2022 om ett yttrande till stadsrevisionen med sammanfattande svar utifrån granskningens slutsats som redovisas i rapporten. Nämnden redovisade då vilka åtgärder som planerades att genomföras, deras förväntade effekt och när de senast skulle vara genomförda.

Revisorskollegiet begär även att nämnden senast i oktober 2023 ska skicka in ett uppföljande yttrande med ett sammanfattande svar utifrån granskningens slutsats som redovisas i rapporten. Nämnden ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits under 2022–2023 och redogöra för vilken effekt dessa har haft i verksamheten.

Förskoleförvaltningen har påbörjat ett genomgripande arbete för att skapa språkutvecklande arbetsplatser och arbetar intensivt med frågan.

Förvaltningsdirektören har, bland annat utifrån stadsrevisionens granskning, fattat beslut om att tillsätta en styrgrupp med tillhörande beredningsgrupp för att samordna språkutvecklande insatser på huvudmannanivå, inklusive insatser i syfte stärka språkkunskaperna i svenska hos personal.

I uppdraget till styrgruppen ingår att uppmärksamma möjligheterna att skapa aktiva språkutvecklande arbetsplatser, som leder till och underhåller en rik och varierad yrkessvenska i arbetet med barnen, och att föreslå lämpliga åtgärder. En del är att skapa förutsättningar för mer bestående effekter av de språkfrämjande insatser för förskolepersonal som Skolverket erbjuder sedan 2022. Styrgruppens arbete inleddes i januari 2023.

I det första yttrande beskrev nämnden att förskoleförvaltningen från hösten 2022 prioriterat att låta medarbetare ta del av de insatser för att förbättra kunskaperna i det svenska språket hos personal i förskolan som Skolverket erbjuder och finansierar. För att göra denna prioritering möjlig har förskoleförvaltningen arbetat på flera sätt. En centralt placerad samordnare har haft ett nära samarbete med Skolverkets utbildningsordnare, vilket har lett till att förskoleförvaltningen har kunnat vara tydlig med vår organisations behov. Särskilda informationsinsatser har riktats till förvaltningens rektorer för att sprida kunskap om utbildningens innehåll och potentiella effekter. Rektorer har också fått stöd vid anmälningsförandet och tillgång till vikarier för de medarbetare som lämnar barngruppen för studier. Från augusti 2023 finns en grupp om 19 behöriga barnskötare, vilka har anställts som utbildningsvikarier och riktas mot förskolor där personal deltar i Skolverkets utbildning. Förvaltningsledningen har, för att ytterligare skapa förutsättningar för rektorer att prioritera Skolverkets språkfrämjande insatser, beslutat att under läsåret 2023/2024 pausa andra förvaltningsinterna, kompetenshöjande insatser som riktar sig till medarbetare närmast barnen.

Under våren 2023 var det cirka 100 personer (medarbetare och chefer) som avslutade insatsen i kompetenshöjande utbildning i svenska för verksam förskolepersonal och under hösten deltar cirka 320 personer.

Förskoleförvaltningen har fortsatt bilden av att insatsen överlag är uppskattad, gynnsam och utvecklande. Insatsen utvärderas av Skolverket, men det är ännu inte möjligt för förskoleförvaltningen att göra en bedömning av effekterna av utbildningen. Förskoleförvaltningen följer löpande upp deltagandet och stödstrukturer anpassas kontinuerligt efter behov.

För att härbärgera och utveckla den kunskap utbildningen ger, arbetar förvaltningen på olika vis med att skapa språkutvecklande arbetsplatser. Svenska som andraspråkslärares särskilda kompetens är en viktig del i detta arbete. Förstärkningen med ytterligare en lärare i svenska

som andraspråk förlängs under hela 2023. Deras arbete riktas under 2023 särskilt mot förskolor som deltagit i Skolverkets kompetenslyft, för att förankra arbetet med språkutvecklande arbetsplatser.

Svenska som andraspråklärarna har även påbörjat ett omfattande arbete kring olika typer av stödmaterial som är anpassat till just förskola och som kan användas vid exempelvis medarbetarsamtal, rekrytering, fortbildning och i andra samtal om språk och språkliga nivåer. Detta arbete fortsätter och stödmaterialet implementeras löpande. HR-avdelningen arbetar med att lägga in perspektivet i processer knutna till medarbetare och ledare.

I förskolenämndens första yttrande efter granskningen beskrivs att svenska som andraspråklärarna erbjuder yrkesspråkskurs för de medarbetare som inte fått godkänt på antagningstestet till förvaltningens uppdragsutbildning för barnskötare. Insatsen har följts av vetenskapliga utvecklingsledare från skolförvaltningarnas gemensamma enhet Pedagogisk inspiration och utvärderingen presenteras under hösten 2023. Tidiga resultat visar på viss framgång och att deltagarna har varit nöjda med insatsen. För närvarande hänvisas medarbetare som inte fått godkänt på antagningstestet till Skolverkets insatser för att förbättra kunskaperna i det svenska språket.

Att skapa språkutvecklande arbetsplatser är ett långsiktigt och strategiskt arbete för förskoleförvaltningen. De effekter som redan nu märks är en ökad medvetenhet i organisationen om att det professionella språket är en kompetens som kan utvecklas på arbetsplatsen och en större kunskap om hur detta kan ske. Styrgruppen har konstaterat behovet av att integrera språkutveckling på arbetsplatsen som en del av det strategiska arbetet med bland annat kompetensutveckling, arbetsmiljö och verksamhetsutveckling. Under andra halvan av 2023 och under 2024 prioriteras ett kunskapslyft om språkutvecklande arbetsplatser för lokala ledningsgrupper och stödfunktioner.

Ordförande

.....
Mohamed Yassin (MP)
.....

Nämndsekreterare

.....
Josefine Storm
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]